

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Εισαγωγή στην ιστορική έρευνα: επιστημολογικές προσεγγίσεις (Α' ΕΞΑΜ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 8

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο και 2ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Γιώργος Κόκκινος, Καθηγητής Ιστορίας και Διδακτικής της Ιστορίας στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το μάθημα είναι σεμιναριακού χαρακτήρα και αρθρώνεται σε τρεις αλληλένδετους άξονες. Ο πρώτος αφορά ζητήματα που άπτονται της επιστημολογίας της ιστορίας και συγκεκριμένα την φύση, τις προϋποθέσεις και τον κοινωνικό ρόλο της ιστορικής γνώσης με επίκεντρο την έννοια του επιστημολογικού παραδείγματος. Ο δεύτερος αφορά την ιστορία της ιστοριογραφίας και ειδικότερα τα επιστημολογικά παραδείγματα του θετικισμού και του ολισμού, όπως επίσης την επίδραση που άσκησαν στις ιστορικές σπουδές η γλωσσική και η πολιτισμική στροφή, ενώ ειδικότερη μνεία γίνεται σε ιστορικές σχολές που διαδραμάτισαν αποφασιστικό ρόλο στην ανανέωση της δυτικής ιστοριογραφίας, καθώς και στη δυναμική της Τοπικής ιστορίας. Τέλος, ο τρίτος άξονας αφορά τη σχέση της ιστορικής επιστήμης με τη Δημόσια ιστορία και την τυπική και άτυπη ιστορική εκπαίδευση, παράλληλα όμως και τη συγκρότηση της ιστορικής σκέψης και τις μορφές ιστορικής συνείδησης που χαρακτηρίζουν κατ' εξοχήν τον Δυτικό κόσμο. Η προσέγγιση των θεματικών που προαναφέρθηκαν γίνεται με την κριτική επισκόπηση ενδεικτικών πτυχών της πρόσφατης ξενόγλωσσης και ελληνόγλωσσης βιβλιογραφίας.

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 8

Ζητήματα πηγών στην Ιστορία (Α' ΕΞΑΜ./Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 8

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο και 2ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Ανδρέας Ανδρέου, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία και Πολιτισμός στην Εκπαίδευση»

Πρώτο μέρος: Θεωρητικά ζητήματα στη χρήση των πηγών στην ιστορία. Οι ιστορικές πηγές και οι ιστοριογραφικές σχολές. Γενικές κατηγορίες πηγών. Πρωτογενείς – δευτερογενείς ιστορικές πηγές. Μορφές – είδη πηγών: γραπτές, οπτικές (φωτογραφία, τέχνη), ηχητικές, οπτικοακουστικές, μνημεία – ιστορικό τοπίο, αντικείμενα, προφορικές μαρτυρίες. Κριτική προσέγγιση, ανάγνωση και ερμηνεία των ιστορικών πηγών. Η συμβολή των ιστορικών πηγών στη διδασκαλία της Ιστορίας. Δεύτερο μέρος: Παραδείγματα και εφαρμογές στη μελέτη και χρήση γραπτών και οπτικών ιστορικών πηγών και τη διδακτική τους αξιοποίηση. Ενσωμάτωση της θεωρίας στην πράξη σε ελεγχόμενο περιβάλλον. Παρακολούθηση υποδειγματικών διδασκαλιών, που αξιοποιούν τις ιστορικές πηγές στη διδασκαλία της Ιστορίας. Ανάλυση μικροδιδασκαλίας από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, διάρκειας 30 λεπτών, που πραγματοποιείται στο Εργαστήριο Τοπικής Ιστορίας, προκειμένου να αποκτήσουν ευκαιρίας αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης από το διδάσκοντα και τους συμφοιτητές τους.

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 8

Ζητήματα Διδακτικής της Ιστορίας (Α' ΕΞΑΜ./Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 8

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο και 2ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κασβίκης, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Διδακτική της Ιστορίας και Πολιτισμού»

Πρώτο μέρος (θεωρητικό) Η φυσιολογία και η συγκρότηση της διδακτικής της ιστορίας ως διακριτού - διεπιστημονικού γνωστικού αντικειμένου, η ιστορία του μαθήματος και οι ιδεολογικές του χρήσεις, Αναλυτικά Προγράμματα και σχολικά εγχειρίδια ιστορίας, η κοινωνικοπολιτισμική διάσταση της ιστορικής σκέψης και μάθησης, οι σύγχρονες επιστημολογικές, παιδαγωγικές και ψυχολογικές προϋποθέσεις και ερευνητικές προσεγγίσεις, σκοποθεσία του μαθήματος, ζητήματα ανάπτυξης της ιστορικής σκέψης, διαμόρφωση ιστορικής συνείδησης και μορφές ιστορικής νοηματοδότησης, ιστορικός εγγραμματισμός, κριτική σκέψη στην ιστορία, οι ιδέες των παιδιών για τις πηγές, την ιστορική προοπτική, την ιστορική σημασία και τη σχέση παρελθόντος – παρόντος, οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις του διδακτικού αντικειμένου: διερευνητική μάθηση, το ιστορικό ερώτημα, δηλωτική, μεθοδολογική, εννοιολογική ιστορική γνώση, ιστορικές πηγές και ιστορική κατανόηση, ερμηνευτικές προσεγγίσεις των ιστορικών πηγών, ενσυναίσθηση – λογική κατανόηση. Δεύτερο μέρος (εργαστηριακό) Πρακτική άσκηση στη διδακτική της ιστορίας. Εφαρμογή της θεωρίας μέσω μικροδιδασκαλιών στο εργαστήριο Τοπικής Ιστορίας του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Μικρομάθημα, στο οποίο ο κάθε εκπαιδευόμενος μεταπτυχιακός φοιτητής έχει στη διάθεσή του 15-20', προκειμένου να διδάξει μια μικρή διδακτική ενότητα σε ακροατήριο αποτελούμενο από τον επόπτη και τους συμφοιτητές του και, ακολούθως να δεχτεί τις κριτικές παρατηρήσεις τους.

Η θεώρηση της τοπικής Ιστορίας (περιεχόμενο, τάσεις στην Ελλάδα και στην Ευρώπη)
(Α' ΕΞΑΜ. Ε)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 6

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο και 2ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Φωτιάδης (Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία του Νέου Ελληνισμού»)

Το μάθημα αποσκοπεί να αναδείξει τη σημασία της τοπικής ιστορίας τόσο στο πεδίο της ιστορικής έρευνας όσο και σε αυτό της διδακτικής της αξιοποίησης στο πλαίσιο της σχολικής ιστορίας. Το μάθημα διαρθρώνεται σε ενότητες που αναφέρονται στη σύνδεση των σύγχρονων ιστοριογραφικών προσεγγίσεων με την έρευνα στην τοπική ιστορία, στην πολλαπλότητα της ιστορικής ύλης και τη δυνατότητα εφαρμογών στη διδακτική πράξη.

Η εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους (Α' ΕΞΑΜ. /Ε)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 6

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο και 2ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκουσα: Dr. Ελένη Τσαλαγιώργου, Σύμβουλος Β' Προσχολικής Εκπαίδευσης, ΙΕΠ

Το μάθημα «Η Εκπαιδευτική Πολιτική του Ελληνικού Κράτους» εξελίσσεται βάσει τριών θεματικών αξόνων:

Ο πρώτος θεματικός άξονας αφορά την εννοιολογική αποσαφήνιση των παραγόντων που διαμορφώνουν και εφαρμόζουν την εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους καθώς και των διαδικασιών που εμπλέκονται σε κάθε απόπειρα εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και εισαγωγής καινοτομιών στην εκπαίδευση.

Ο δεύτερος θεματικός άξονας περιλαμβάνει μια ιστορική ανασκόπηση της εκπαιδευτικής πολιτικής και των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα κατά τον 20ο αιώνα, με κύριο στόχο την κριτική προσέγγιση των παραγόντων που καθορίζουν το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής πολιτικής και των συσχετισμών της με τις οικονομικές συνθήκες της χώρας και τις κοινωνικο-πολιτικές επιταγές κάθε χρονικής περιόδου.

Ο τρίτος θεματικός άξονας επικεντρώνεται στις μεταρρυθμιστικές και καινοτομικές πρωτοβουλίες της τελευταίας δεκαετίας καθώς και στα χαρακτηριστικά των κύριων φορέων που διαμόρφωσαν και συνεχίζουν να διαμορφώνουν την ελληνική εκπαιδευτική πολιτική (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, πρώην Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής).

Ο Παρευξείνιος και μικρασιατικός Ελληνισμός της Ανατολής (Β' ΕΞΑΜ./ 1ο ΘΠ/Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Φωτιάδης, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία του Νέου Ελληνισμού»

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζεται η κατάσταση του μικρασιατικού και παρευξείνιου Ελληνισμού από την άλωση έως τη μικρασιατική εκστρατεία και η εγκατάστασή του στον ελλαδικό χώρο. Το μάθημα αποσκοπεί, επίσης, στην κατανόηση του προσφυγικού ζητήματος σε όλες του τις διαστάσεις του, καθώς, μέσα από τη μελέτη και κατανόηση της σχετικής βιβλιογραφίας και των ιστορικών πηγών, διερευνά τους παράγοντες που συνετέλεσαν στην τροποποίηση της σχέσης ανθρώπου και χώρου και τελικά διαμόρφωσαν την ανθρωπογεωγραφία του ελληνικού χώρου τον 20ο αιώνα.

Το Μακεδονικό Ζήτημα (Β' ΕΞΑΜ./ 1ο ΘΠ/Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκουσα: Σοφία Ηλιάδου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας)

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται οι ποικίλες φάσεις του Μακεδονικού Ζητήματος όπως η γένεσή του, οι συνθήκες (διπλωματικές, πολιτικές, ιδεολογικές) μέσα στις οποίες διαμορφώθηκαν οι προϋποθέσεις έξαρσής του, η σχέση του με την εκπαίδευση, τη γλώσσα, τον πολιτισμό, οι επιπτώσεις των εθνογενέσεων στη Βαλκανική, οι ένοπλη φάση της διαχείρισής του, οι διαστάσεις που προσέλαβε την περίοδο της Κατοχής και του εμφυλίου πολέμου.

Διάρθρωση του μαθήματος:

Α) Η Μακεδονία στην αρχαιότητα

Β) Η ελληνιστική Μακεδονία

Γ) Η ρωμαϊκή επαρχία Μακεδονία

Δ) Οι μέσοι χρόνοι και η κάθοδος των Σλάβων: δημογραφικές μεταβολές στη Μακεδονία

Ε) Η οθωμανική περίοδος και το μιλλέτ των Ρωμιών

Στ) Η κατάλυση της κοινοπολιτείας των ορθοδόξων

Ζ) Η γένεση του σλάβικου «εθνοφυλετισμού»

Η) Βούλγαροι και Έλληνες: η μάχη των σχολικών δικτύων

Θ) Ο Μακεδονικός Αγώνας: διαστάσεις, μύθος, πραγματικότητα

Ι) Η αφομοίωση των σλαβοφώνων στη Μακεδονία: Περιοδοποίηση, ανάλυση

Ια) Η διχοτόμηση των σλαβοφώνων

Ιβ) Διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας με τα γειτονικά κράτη

Ιγ) Βαλκανικοί πόλεμοι και Μακεδονικό

Ιδ) Οι επιπτώσεις της κατοχής και του εμφυλίου τη διαχείριση του Μακεδονικού Ζητήματος

Ιε) Οι σύγχρονες διαστάσεις του Μακεδονικού Ζητήματος

Έρευνα, συγγραφή και αξιολόγηση σχολικών εγχειριδίων ιστορίας (Β' ΕΞΑΜ./ 2ο ΘΠ/Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Ανδρέας Ανδρέου, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία και Πολιτισμός στην Εκπαίδευση»

Τα σχολικά εγχειρίδια ως παιδαγωγικό, πολιτικό και πληροφοριακό μέσο. Σχολικά εγχειρίδια και ιστορική μάθηση. Μορφές σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας. Η έρευνα των σχολικών εγχειριδίων: περιεχόμενο και επιλογή ύλης, ιδεολογικό και αξιακό φορτίο, παιδαγωγική και διδακτική διάσταση. Σύγχρονες τάσεις στην έρευνα των σχολικών εγχειριδίων της Ιστορίας. Ιστορία των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας στην Ελλάδα (19ος – 21ος αιώνας) και ιδεολογικοί, επιστημολογικοί και ιστορικοί παράγοντες που διαμόρφωσαν την εξέλιξή τους. Η συγγραφή και έρευνα των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας στην Ελλάδα. Παράμετροι συγγραφής και αξιολόγησης των σχολικών εγχειριδίων. Πόλεμοι των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας. Μελέτες περίπτωσης.

Τοπική ιστορία και εκπαίδευση (Β' ΕΞΑΜ./ 2ο ΘΠ/Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκουσα: Σοφία Ηλιάδου - Τάχου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας)

Το μάθημα υιοθετεί την μικροϊστορική εστίαση και ανιχνεύει τις πολιτισμικές εκφάνσεις των μικρών κοινωνιών, αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στην καθημερινότητα, στην ιστορία από κάτω, μέσα από την αποτύπωση της βιωμένης αντίληψής τους για τα πράγματα που τους περιβάλλουν. Η τοπική ιστορία δεν αποκτά σοβινιστικές διαστάσεις ούτε καταφεύγει στον συναισθηματικό υπερτονισμό του τοπικού. Συνδέεται με τα μνημεία και μελετά την εγχάραξη ταυτοτήτων μέσα στον χώρο. Ακόμα εξετάζεται η σχέση του μαθήματος με την μελέτη του περιβάλλοντος και μελετάται η διδακτική του στα διάφορα στάδια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Το μάθημα

Α) Οροθετείται επιστημολογικά

Β) μελετώνται οι τάσεις που αναπτύσσονται στη διεθνή βιβλιογραφία για τη μελέτη των πηγών της τοπικής ιστορίας

Γ) σχολιάζονται οι μεθοδολογικές επιλογές για τη συλλογή, την αξιολόγηση και την ερμηνεία του υλικού της τοπικής ιστορίας

Δ) αναπτύσσονται οι περιορισμοί που τίθενται κατά την προσέγγισή του

Ε) επιχειρείται η διαμόρφωση του διδακτικού μοντέλου ανάλογου με τις διαφορετικές φάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (Β' ΕΞΑΜ./ 1ο & 2ο ΘΠ/Ε)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (1^ο και 2^ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Γιάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο: «Ιστορία της Εκπαίδευσης»

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται: α) η διαμόρφωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος από το 19ο έως τον 20ο αιώνα, β) οι εκπαιδευτικές πρακτικές σε σχέση με τις παιδαγωγικές ιδέες που υιοθετήθηκαν και τις κοινωνικοποιητικές προθέσεις που επικράτησαν, γ) οι παράγοντες που προσδιόρισαν ιστορικά την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, δ) η ιστορική διάσταση ορισμένων βασικών αρχών της σύγχρονης ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής.

Διάρθρωση του μαθήματος

1. Αντικείμενο της ιστορίας της νεοελληνικής εκπαίδευσης
2. Μεθοδολογικά και επιστημολογικά ζητήματα
  - 2.1. Ιστορική - ερμηνευτική μέθοδος
  - 2.2. Βιογραφική μέθοδος
  - 2.3. Ποσοτικές πηγές για την ιστορία της εκπαίδευσης
  - 2.4. Κοινωνιο - σημειολογική προσέγγιση της εικόνας στην ιστορία της εκπαίδευσης
3. Η θεσμοθέτηση και η λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος έως τον 20ο αιώνα
  - 3.1. Η θεσμοθέτηση και η λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος έως το 1880
  - 3.2. Προσπάθειες αναπροσανατολισμού της ελληνικής εκπαίδευσης (1880-1940)
  - 3.3. Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στη μεταπολεμική Ελλάδα
  - 3.4. Οι κυριότερες εκπαιδευτικές αλλαγές στην περίοδο της μεταπολίτευσης
4. Κατάρτιση, κοινωνικό προφίλ και status των εκπαιδευτικών στην ελληνική πραγματικότητα
  - 4.1. Οι μεγάλες αφηγήσεις
  - 4.2. Προφορικές ιστορίες εκπαιδευτικών

Τοπική Ιστορία και περιβαλλοντική εκπαίδευση (Β' ΕΞΑΜ./ 1ο & 2ο ΘΠ/Ε)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (1^ο και 2^ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκοντες: Κωνσταντίνος Κασβίκης, Επίκουρος Καθηγητής, με γνωστικό αντικείμενο «Διδακτική της Ιστορίας και Πολιτισμού», στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Γιώργος Μαλανδράκης, Λέκτορας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»

Α μέρος (θεωρητικό) Το φυσικό και το ανθρωπογενές τοπίο. Ιστορικό τοπίο και διαδικασίες μάθησης. Οι πηγές του τοπίου και οι διαδικασίες προσέγγισης τους. Ζητήματα τοπικής ιστορίας σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον και το ανθρωπογενές ιστορικό τοπίο. Κοινωνική διάσταση του φυσικού και ανθρωπογενούς τοπίου. Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα. Η συμβολή της εκπαίδευσης στην κατανόηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Σχολείο και τοπική ιστορία. Σχολείο και περιβαλλοντική εκπαίδευση. Ανάπτυξη διδακτικών και μαθησιακών διαδικασιών και μεθόδων και σύγχρονες προσεγγίσεις.

Β μέρος (εργαστηριακό) Μικρομαθήματα των μεταπτυχιακών φοιτητών σε επίπεδο εικονικής «πραγματικής» τάξης στο εργαστήριο τοπικής ιστορίας αναφορικά με τους ακόλουθους άξονες:: Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τοπικής ιστορίας. Η μέθοδος Project – Πρακτική Εφαρμογή. Σχεδιασμός δραστηριοτήτων πεδίου.

Το Κυπριακό ζήτημα (Γ' ΕΞΑΜ./ 1ο ΘΠ/Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ (1^ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Πέτρος Παπαπολυβίου, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου

Πληθυσμιακές μετακινήσεις στην Ελλάδα (1830-2000) (Γ' ΕΞΑΜ./ 1ο ΘΠ/Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ (1^ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Ιάκωβος Μιχαηλίδης (Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με γνωστικό αντικείμενο «Νεότερη και σύγχρονη Ιστορία»)

Ζητήματα διδασκαλίας της τοπικής ιστορίας πρακτικές εφαρμογές στο Εργαστήριο Τοπικής Ιστορίας του ΠΤΔΕ (Γ' ΕΞΑΜ./ 2ο ΘΠ/Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ (2^ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκουσα: Σοφία Ηλιάδου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας)

Εργαστηριακό μάθημα, στο οποίο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναλαμβάνουν να εκπονήσουν εκπαιδευτικά σχέδια εργασίας σε ζητήματα τοπικής ιστορίας, να τα εφαρμόσουν, να επεξεργαστούν σενάρια αξιολόγησης και διάχυσης. Αρχικά, επιλέγεται στο πλαίσιο της διαμορφωτικής αξιολόγησης ένα project τοπικής ιστορίας, σχεδιάζεται η ομάδα, οι σκοποί, οι στόχοι και η διαδικασία, κατόπιν, εφαρμόζεται παρουσιάζεται το project τοπικής ιστορίας και αξιολογείται.

Σύγχρονες προσεγγίσεις της ιστορικής εκπαίδευσης (μουσείο, κινηματογράφος, Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας) (Γ' ΕΞΑΜ./ 2ο ΘΠ/Υ)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ (2^ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Κασβίκης, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Διδακτική της Ιστορίας και Πολιτισμού»

Τυπική και Άτυπη ιστορική εκπαίδευση. Εναλλακτικά περιβάλλοντα ιστορικής εκπαίδευσης μέσα από τις δημόσιες χρήσεις της ιστορίας: Τέχνη (Λογοτεχνία, Κινηματογράφος), Μουσείο, ΜΜΕ (ραδιόφωνο, τηλεόραση, έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος), Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας, Ιστορικό Τοπίο. Κριτική προσέγγιση και αξιολόγηση εναλλακτικών περιβαλλόντων μάθησης και διδακτική αξιοποίησή τους: κινηματογράφος, τηλεόραση, ιστορικό τοπίο. Παρελθόν και Νέες Τεχνολογίες: διαδίκτυο, εκπαιδευτικό λογισμικό, Εικονικός κόσμος, εικονική πραγματικότητα, ευφυή περιβάλλοντα μάθησης, εκπαιδευτική ρομποτική, τεχνολογικές εγκαταστάσεις μουσείων. Θεωρίες ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό του μαθήματος της Ιστορίας.

Η δεκαετία του 40 και εμφύλιος (Γ' ΕΞΑΜ./ 1ο & 2ο ΘΠ/Ε)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ (1^ο και 2^ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Στράτος Δορδανάς, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Βαλκανικών Σλαβικών & Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο τη Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή και Βαλκανική Ιστορία

Ιστορική εκπαίδευση και Μουσείο (Γ' ΕΞΑΜ./ 1ο & 2ο ΘΠ/Ε)

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 10

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ (1^ο και 2^ο Θεματικό Πεδίο)

Διδάσκων: Ανδρέας Ανδρέου, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία και Πολιτισμός στην Εκπαίδευση»

Ο θεσμός του μουσείου διαχρονικά και η εξέλιξή του. Ζητήματα μουσειολογίας και διαμόρφωσης των συλλογών. Τα μουσεία με ιστορικό περιεχόμενο και η εξέλιξή τους. Η σχέση ιστορίας και μουσείου (το παραδοσιακό, μοντέρνο και μεταμοντέρνο μουσείο). Η διδακτική αξιοποίηση του μουσείου. Ζητήματα μουσειοπαιδαγωγικής: ιστορική εξέλιξη της μάθησης στο μουσείο, μοντέλα επικοινωνίας στο μουσείο, παιδαγωγικές προσεγγίσεις, θεωρίες μάθησης. Εκπαιδευτική πολιτική των μουσείων και προγράμματα προσέγγισης. Ιστορική εκπαίδευση στο μουσείο: αρχές και τρόποι σχεδιασμού εκπαιδευτικών επισκέψεων. Επισκέψεις σε μουσεία και σχεδιασμοί διδακτικών παρεμβάσεων για μαθητές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας

Πιστωτικές Μονάδες (ECTS): 30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ (1^ο και 2^ο Θεματικό Πεδίο)

Στο τέλος του Γ' εξαμήνου ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαμορφώνει την επιστημονική υπόθεση και την στοχοθεσία της εργασίας του, αφού προηγουμένως έχει γίνει αποδεκτός για συνεργασία από κάποιον επιβλέποντα Καθηγητή που ανήκει στους διδάσκοντες στο ΠΜΣ. Ο επιβλέπων επιλέγεται από το μεταπτυχιακό φοιτητή με κριτήριο τη συνάφεια του θέματος που τον ενδιαφέρει με το γνωστικό αντικείμενο του επιβλέποντος Καθηγητή. Η διπλωματική εργασία μπορεί να υποβάλλεται και στην Αγγλική γλώσσα, σε συμφωνία με τον επιβλέποντα Καθηγητή. Η αποδοχή της πρότασης επικυρώνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος, η οποία ταυτόχρονα ορίζει και τα άλλα δύο μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Αυτοί μπορούν να είναι είτε καθηγητές του οικείου τμήματος είτε καθηγητές άλλων τμημάτων. Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας αυτή παρουσιάζεται ενώπιον της Επιτροπής και των λοιπών μεταπτυχιακών φοιτητών. Η Επιτροπή αξιολογεί την εργασία. Ο ελάχιστος χρόνος για την υποβολή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) είναι 6 μήνες από την ημερομηνία έγκρισής της από την Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος. Σε περίπτωση θετικής κρίσης η εξέταση - παρουσίαση γίνεται την περίοδο από 1 Ιουνίου έως και 25 Ιουνίου. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης, ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα επανυποβολής της μετά από μέγιστο χρονικό διάστημα 6 μηνών και αφού βελτιώσει την εργασία σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της επιτροπής κρίσης. Ο μέγιστος χρόνος για την υποβολή της μεταπτυχιακής εργασίας είναι 12 μήνες από την ημερομηνία έγκρισής της από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος. Μετά από την παρέλευση του 12μήνου ο φοιτητής διαγράφεται χωρίς αιτιολόγηση από τον Γραμματέα του ΠΜΣ μετά από εντολή του Συντονιστικού το οποίο και ενημερώνει απλά την Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος.